

צילומים: תומר אפלבוים והוצאת ספרי אחוזות בית

פאר (בתמונה):
"כל ספרות נולדת
מפחדים, חרדות
וניסיון לחקור איזה
רגע בביוגרפיה
שלנו, ולהפוך את זה
למשהו אוניברסלי"

נוגעים בי באופן אישי, כמו לכל אדם כותב. נתקלתי פעם במשפט 'הכל אוטוביוגרפי, כולל הבדיה'. עצם זה שמישהו מצליח לדמיין סיפור מסוים, גם אם הוא לגמרי מומצא, זה עדיין הדמיון שלו, הת- שוקות והפחדים והחרדות שלו. הקולנע עוסק בזמן, מרחק ותנור עה. גם כאן התעסקתי בקול ובני- קודת המבט של כל דמות ובדרך לספר את הסיפור שלה".

השאלה הזו, כלומר האופן המדויק שבו ראוי לספר את הסי- פור, העסיקה את פאר לאורך עשור כמעט בו כתבה לסירוגין את הספר. בין לבין כתבה ופירס- מה סיפורים קצרים פרי עטה, בעיקר בכתב העת הספרותי "מטעם", בכולם, היא מעידה, חז- רה דמות אב דומיננטית, פגומה. את מזמינה שאלה ביוגרפיה. פאר צוחקת. "כל ספרות נול- דת מפחדים, חרדות וניסיון לחקור איזה רגע בביוגרפיה שלנו, ולה- פוך את זה למשהו אוניברסלי. גדי- לתי בלי אבא ויש בי התשוקה לחקור מה היא דמות אב ואיזו דמות אב הייתי רוצה לאמץ במי- קום האבא שלא היה לי? הספרות היא גם סוג של משחק שלא לשם שעשוע, משחק לשם התרגיל והחקירה, ה'הבה נדמיין ש-".

האב שיצרת הוא אב שההיעדרות שלו גדולה מה- חיים. ההיעדרות שלו כל כך גר- כחת, אדם נפלא ומחריד, גדול מהחיים ותולעת.

"הוא מהמר ונוכל, משחק בא- חרים, אבל יש לי גם חמלה אליו, וגם לבת שלו. היא בדיאלוג אתו כל הזמן, וגם בדיאלוג פנימי, אם היא העזה כבר להחזין משהו מזה, היא מיד בולעת שוב הכל. הגוף סוגף הכל. זאת דמות אב שמחריכה הכל, מפתה והורסת. ואחרי הכתיבה הבנתי שכתבתי גם על גורל, שזה מושג שיש לי יחס אמביוולנטי לגביו. יש משהו מיתי בדמות של האבא הזה, שלא יכול להשתחרר מהסיפור של עצמו ומשפיע כך על כל הסביבה שלו.

"קיקה, מה שהוא מנסה לע- שות הוא לבנות לעצמו סובייקט חדש מתוך הכאוס הזה, הבעיה היא שהוא רק בונה לעצמו עוד ועוד סובייקטים והורס אותם וגם הם הופכים למקום כאוטי ונרדף. הוא רדוף על ידי העבר ונרדף בעצמו על ידי עצמו. אותה הסי- טואציה משוכפלת ומחמירה. התשוקה להיות איש משפחה, להיות אדם נורמלי, להשתפר כל הזמן, למרות שמה שקורה הוא שכפול של אותה הקטסטרופה, שוב ושוב".

בראשית הקשר בינה ובין בעלה, ואז אל קיקה עצמו, שחושף בווידוי חלקיקי ביוגרפיה שמס- פיקים כדי לפזר את השאלות שהתעוררו עד אז באשר אליו. חלקו הרביעי חוזר אל אילנה, הפעם כמעט מבוגרת, ומתרחש במהלך ערב אחה. הוא מעורר דאגה ומטריד - עם השאלה האם אפשר לחמוק מהגורל ובתחושת האסון המתקרב שבו.

הספר שכתבת מתנהג כמעט כמו סרט קולנוע, יש בו דמויות מרהיבות בעליבות וניגוד מוח- לט בין הסביבות שבהן הוא מתקיים.

"אני אוהבת מאוד קולנוע. הס- פר נולד מתוך עצמי, חלקים בו

היוצרים לסיפור האמיתי ובעיקר ההתבססות המופגנת (למשל בשימוש בכיתוב "מבוסס על סי- פור אמיתי") עליהם. מעניין לציין ואת מפני שהטראומה העמוקה, העיוות הנורא שבבסיסו של 'אתם שחיים יפה כל כך', נוצרו כדי- מיונה של פאר וקשורים למלחמה ההיא.

ארבעה חלקים יש לספר תחילתו כאמור במונולוג שנו- שאת אילנה ומתאר מאורעות שהתקיימו לאורך שלוש שנים בחייה, בין סוף הילדות ותחילת הנעורים. קיקה, אביהם של איל- זה ואסי, הוא אב נעדר, ש"א אפ- שר היה לדעת כשיצא בבוקר אם ישוב, ואם כן מתי, ואם ככלל יהיה מדובר באותו אב עם אותו שם". קיקה אכן נעלם וצץ שוב בחיי ילדיו שנשלחים לבקר אותו בניו יורק, שנים אחר כך.

הביקור הזה, על הרמייה והנוכחות שקיימים גם בו, מתוארים כמו בסרט מבעד לעי- ניה של הבת ואילו היא, שענינה מבחינות בכל, כותבת את אבחנור- תיה על נייר שאותו היא בולעת. יש אמיתות חריפות כל כך, כך נראה, שמוכרחים לחזור ולבולע. בפרק השני והשלישי חוזר הספר אחורה: אל נקודת מבטה של האם מימי, ששפיותה הולכת ואולת, ואל ארבעה לילות

השושלת ולהבין שאי אפשר ממש לפענח ולהסביר אלא רק לקבל רסיסים ממנה", מסבירה פאר. "שאלת הגנים, הדניא, מע- סיקה אותי מאוד. מה זה אומר הקוד הזה שיש לו כביכול את התשובה לכל הפגמים בעולם ול- כאורה גם לכל הטוב בעולם שבי- ני אדם אמורים להביא. הניסיון לתהות על השאלה הזאת באופן ספרותי, מה משמעותם של גנים ואיזה מין שיבוש קורה כשיש חסר מסוים בגן מסוים, היא שהובילה אותי".

פאר, בת 50, אם לשני ילדים, מלמדת קולנוע וטרודה בימים אלה בכתיבת דוקטורט על קולנוע שיוצרים בני הדור השלישי לשואה והעוסק בה. בדוקטורט שלה נבחנת שאלת הנאמנות של

הרשמית והוא אף יצא כספר קו- לי בשירות אייקסט. הסיפור המ- שפחתי כמו קולנועי הזה, נמתח מאותו צריף אל אתר הסקי בסנט מוריץ, לניו יורק וללונדון, למלון עלוב בהרצליה ולווילה משונה בשכונת יוקרה.

הוא מספר על נוכל מקסים, שהוא כמעט הרס בחייהם של הסובבים אותו, אשתו מימי שאת חייה הוא מחרב ונשים אחרות שהשפעתו עליהן דומה, וילדיו, אילנה, שהספר מתחיל בילדותה ובמונולוג ארוך שלה, ואסי בלבו של הספר תהייה נוקבת: האם גנים, דנ"א, יכולים להסביר פגם מהותי באישיות? האם הרס עצמי הוא עניין לתורשה? "הניסיון היה לשרטט דיוקן של שושלת פגומה, לנסות להתחקות אחר

הי תורשה בעצם? האם גני- טיקה משמעה רק צבע עי- ניים ומבנה גוף? ומה אם בירושה, בין הורה לצאצאיו, עוב- רים לא רק הגובה וצורת האצב- עות, לא רק עיקול השפתיים ורגישות לפניצילין, אלא גם תכונות אופיי? והאם טראומה, עיוות גורל, אומללות צורבת - עוברים בירושה בין דורית, כתכונת אופי הייחודית לשושלת, בדיוק כמו שיער מקורול?

בצריף עלוב, בשכונה מתפר- ררת, מתקיימת הדרמה הגדולה של גיבורי "אתם שחיים יפה כל כך", ספר הביכורים של מיכל פאר שיצא לפני חודשים אחדים, ובעוד שבועיים תתקיים השקתו

אבי התורשה

ספר הביכורים של מיכל פאר, "אתם שחיים יפה כל כך", עוסק בסיפור משפחתי טראומטי, וחוקר באמצעים כמו קולנועיים את השאלה עד כמה הדנ"א יכול להסביר פגם מהותי באישיות. בראיון איתה מספרת פאר איך היעדרותו של אביה הולידה בה את התשוקה לחקור מהי דמות אב

נילי איזיקוביץ

הי תורשה בעצם? האם גני- טיקה משמעה רק צבע עי- ניים ומבנה גוף? ומה אם בירושה, בין הורה לצאצאיו, עוב- רים לא רק הגובה וצורת האצב- עות, לא רק עיקול השפתיים ורגישות לפניצילין, אלא גם תכונות אופיי? והאם טראומה, עיוות גורל, אומללות צורבת - עוברים בירושה בין דורית, כתכונת אופי הייחודית לשושלת, בדיוק כמו שיער מקורול?